

112 45
Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEVILKA 3

LETNIK XXXIV

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1933

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni zrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Ani v Slov. gor., r. z. z. n. z., ki se vrši v nedeljo dne 2. aprila 1933 ob 8. uri zjutraj v poslovnem lokalu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev 1 člana v načelstvo. 5. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Brežicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. marca 1933 ob 18. uri v posojilniščnem lokalu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. marca 1933 ob 17.4. uri popoldne v uradnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Blokah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. aprila 1933 popoldne ob 3. uri (po večernicah) v uradnih prostorih pri Fari št. 22. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. potrjevanje računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

III. redni občni zbor Strojne zadruge na Bukovici, r. z. z. n. z., se vrši dne 2. aprila 1933 ob pol 11. uri na Bukovici v načelnikovi hiši. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjevanje rač. zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. čitanje revizijskega poročila. 6. slučajnosti.

Občni zbor Prekmurske gospodarske posojilnice v Dobrovniku, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1933 ob 9. uri popoldne v posojilniščnem prostoru v Dobrovniku. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Cerkljah pri Kranju, r. z. z. o. z., se vrši dne 2. aprila 1933 v hiši Janeza Narobe v Cerkljah. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. volitev treh članov načelstva. 3. volitev nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Sodarske zadruge na Češnjici, r. z. z. o. z., se vrši dne 18. aprila 1933 ob 9. uri dop. v zadr. prostorih na Češnjici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933 ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 5. dopolnilne volitve načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Zadruga za štednjo i. zajmove u Dolnoj Dubravi, r. z. s. n. j., obdržavati će svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu dne 17. aprila 1933. god. posle podne u 2. sata u prostoriji Zadrugne poslovalnice sa sledećim dnevnim redom: 1. izveštaj upravnog odbora. 2. izveštaj nadzornog odbora. 3. čitanje zapisnika za poslovnu godinu 1932. i podjeljenje apsolutorija ravnateljstvu. 4. odobrenje računskog zaključka za godinu 1932. 5. izbor nadzornog odbora na tri godine. 6. popunjenje upravnog odbora. 7. eventualije.

Zadruga za štednjo i. zajmove u Dolnjem Vidovcu, r. z. s. n. j., obdržavati će svoju redovitu glavnu skupštinu dne 26. mara 1933 u prostorijama zadrugnog blagajnika Kuzmić Josipa posle podne u 7 sati. Dnevni red: 1. izveštaj ravnateljstva. 2. izveštaj nadzornog odbora. 3. odobrenje računskog zaključka za godinu 1932. 4. podjeljenje razriješnice ravnateljstva. 5. izbor ravnateljstva dviju članova. 6. o načinu isplaćivanju uložka i kamata.

Občni zbor Gospodarske zadruge v Hočah, r. z. z. o. z., se vrši dne 25. marca 1933 po rani sv. maši v ljudski šoli v Hočah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo odbora. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homecu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. aprila 1933. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Zadrugne elektrarne v Izlakah, r. z. z. o. z., se vrši v četrtek 23. mara 1933 ob pol 8. uri v Zadrugnem domu v Izlakah. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka. 5. sprememba pravil. 6. volitev. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. aprila 1933 ob pol 8. uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din na leto, za pol leta 12-50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. J. B.:

Blagovne zadruge in njih centrala.

Načenjamo tu vprašanje, ki je nekako boleče in smo menda zato o njem doslej molčali. Vendar je to eno iz temeljnih vprašanj zadružne organizacije. To je tako važno vprašanje, da bi v teku dolgega časa po vojni moralo danes biti že rešeno in organizacija urejena.

Potreba sistema.

Zadružništvo je smotrena organizacija malih ljudi in njihovih gospodarskih sil za doseganje skupnih gospodarskih koristi. Jasno je, da se taka organizacija ne sme prepuščati slučaju. Nasprotno! V organizacijo kreditnega in blagovnega zadružništva je treba uvesti smotren red, jasen sistem.

Skupnost — temelj zadruga.

Za zadrugo ni dovolj, da se ustanovi in si nabere članov. Za njen obstoj in poslovanje je treba več. Treba je v prvi vrsti pri članih zavesti in volje za gospodarsko skupnost in pripravljenosti za zadružno zvestobo in disciplino. Vsaj pretežna večina članov zadruga mora biti toliko zavedna in disciplinirana, da res izključno od zadruga kupuje vse, kar potrebuje in izključno potom zadruga vnovčuje, kar je pridelala.

Zadruga naj ima še tako vestno načelstvo, še tako sposobnega poslovodja, kljub vsemu ne more uspevati, ako ni pri članih

zavesti in volje za gospodarsko skupnost, pripravljenosti za zadružno zvestobo in disciplino.

Skupnost — temelj blagovnih zadrug.

Potreba skupnosti, ki je vodila člane, da so zadrugo ustanovili, ista potreba skupnosti mora voditi tudi blagovne zadruge, da si ustanovijo blagovno centralo. Blagovne zadruge kljub sposobnosti in dobri volji vodstev ne morejo dobro delati, ne morejo ustvarjati močne zadružne gospodarske organizacije, ako niso same zopet spojene v strumno blagovno centralo.

Vprašanje doslednosti.

Žal pa ravno tega spoznanja pri nas manjka. Ne morem zamolčati, da se mi zdi postopanje naših blagovnih zadrug v tem oziru nedosledno in nejasno. Zato si drznem postaviti za vodstva mnogih blagovnih zadrug vprašanje doslednosti. Naj vodstva premislijo in prevdarijo svoje postopanje napram blagovni centrali z vidika zadružnih načel skupnosti, zvestobe in discipline. In po objektivnem prevdarku naj si skušajo odgovoriti, ali je vse njih postopanje dosledno in v skladu z zadružnimi načeli.

Skupnost — tudi za zadruge.

Od članov blagovne zadruga zahtevate skupnost. Dolžni ste pojasnjevati, da je go-

spodarska rešitev malih ljudi, zlasti v teh težkih časih, možna le v skupnosti. Povedati jim morate, da je zavest skupnosti temelj, na katerem zadruga obstoji in napreduje in da brez skupnosti mora izhirati. Ali ne velja ista zahteva tudi za blagovne zadruge med seboj in napram blagovni centrali? Ali ni tudi zanje gospodarska skupnost temelj, na katerem edino bodo mogle uspešno napredovati? Vsaka zase so slabe. Njihova beseda ne velja, njihova zahteva se odbija. Organizirane v blagovni centrali pa pomenijo silo, ki more svoje zahteve uveljavljati s povdarkom.

Zvestoba — tudi do centrale.

Od članov zadruge zahtevate zvestobo. Zvesti zadrugarji ustvarijo potrebni blagovni promet. Kar zahtevate od drugih, morate tudi sami izpolnjevati. Člane opozarjate, da so podpisali pristopnico in da je zato njihova častna zadeva, da prevzete obveznosti napram blagovni centrali izpolnjujejo.

Članom zadruge govorite, naj ne poslušajo trgovcev, ne hodijo k njim kupovat in da je njihova korist le v zadrugi. Kot blagovna zadruga pa istočasno poslušate le prepogosto trgovce, kupujete od njih in se žal ne zavedate, da delate proti svojim lastnim interesom.

Disciplina — tudi napram centrali.

Od članov zadruge zahtevate zadržno disciplino, češ da se bo le disciplinirana zadržna fronta mogla vzdržati v današnji gospodarski stiski in uspešno odbijati napade trgovcev. Če se pa sami vprašate, kako je z vašo zadržno disciplino napram blagovni centrali, se boste morali potrkati na prsi in priznati, da ni tako kot bi moralo biti. Pa je vendar v današnjih razmerah tudi vprašanje zadržne discipline napram blagovni centrali eno najbolj aktualnih vprašanj. Raz-

čistiti bomo morali to vprašanje in pregledati nepristransko, na kateri strani so tisti vzroki, da zadržne discipline ni, da je ni tam, kjer bi jo bilo najbolj pričakovati t. j. v razmerju zadrug do njihove blagovne centrale.

Na dan z ugovori.

Vem, da imate pripravljenih celo vrsto očitkov, ugovorov in izgovorov. In tudi povem, da me bo veselilo, če jih vsaj eden ali drug izmed voditeljev naši blagovnih zadrug spravi na papir in mogoče objavi v Narodnem Gospodarju. Razprava o tem se mi zdi zelo umestna in potrebna. Po mojem mnenju bo razčistila položaj in rodila le dobre sadove.

Dejstvo je, da se mnogo blagovnih zadrug ne zaveda, da je strumna organizacija vseh blagovnih zadrug v blagovni centrali najaktualnejša zahteva časa, v sedanjih razmerah pa zelo utemeljen poziv k doslednosti.

Naša blagovna centrala.

Imamo blagovno centralo, ki je po tri-desetletnih skušnjah zelo dobro vpeljana. Ta centrala predstavlja dragocen aparat, pomembne investicije, katere je danes treba uporabljati, eksploatirati v čimvečji meri, ker ima aparat tudi zadostno kapaciteto.

Blagovna centrala ima sposobno vodstvo. Vodstvo se zaveda svoje odgovornosti in je svojim nalogam v polni meri kos.

Blagovna centrala je tudi popolnoma konkurenčna glede cen in kvalitete blaga in ni v poslovanju gotovo nič manj solidna kot katerikoli trgovec. Po svoji kapaciteti pa bi postregla lahko dvakratno število odjemalcev, ne da bi morala povečati režije.

Moramo na kratko reči, da naša blagovna centrala more nuditi vse to, kar se zahteva od blagovne centrale. Centrala ima tudi voljo in pripravljenost nuditi to, kar se

pri reelni trgovini more od prodajalca zahtevati.

Glavno je — dobra volja.

Ne bomo zanikali, da so tudi v poslovanju naše blagovne centrale napravijo kakšne pogoške. Toda ponovno je vodstvo centrale dokazalo, da hoče iti zadrugam vsestransko na roko in zato vsako pogoško tudi popraviti in povzročeno škodo nadomestiti.

Drugod so to že izvedli...

Mnogokrat pripovedujemo, da je v naši banovini kmetijsko zadružništvo dobro or-

ganizirano. Vendar pa se moramo glede organizacije blagovnega zadružništva poboljšati in očitne napake v ustroju popraviti. Poglejmo samo kmetijsko zadružništvo drugod. Povsod so kot eno temeljnih nalog izvedli organizacijo nabavnih in prodajnih zadrug v strumne centrale. Le take centrale nudijo jamstvo, da bodo pod njihovim vodstvom poedine zadruge varno in uspešno korakale za ciljem. Tako pa je žal zelo pogost slučaj, da se z blagovnimi zadrugami delajo poskusi, ker je vsaka prepuščena sama sebi.

Prisilna poravnava izven konkurza.

V sedanjí gospodarski krizi se prisilne poravnave izven konkurza množe čim dalje bolj. Zato ne bo odveč, ako naše čitatelje seznanimo z najvažnejšimi določbami zakona z dne 22. novembra 1929, ki je stopil v veljavo dne 1. maja 1930, ki ureja prisilno poravnavo izven konkurza.

Uvedba. Prisilno poravnavo izven konkurza sme predlagati dolžnik, ki je postal nesposoben za plačevanje svojih obveznosti. Predlog za uvedbo postopanja se vloži pri pristojnem okrožnem sodišču. Pravne osebe (n. pr. delniške družbe, zadruge) smejo tak predlog podati tudi takrat, kadar presegajo njihovi dolgovi njihovo imovino. Postopanje za prisilno poravnavo pravne osebe se more uvesti tudi tedaj, kadar ne zahtevajo poravnave vsi oni, ki so upravičeni zastopati zastopati zadrugo, toda le pod pogojem, da se verjetno izkaže nesposobnost za plačevanje, odnosno prezadolženost.

Prodlog za uvedbo poravnalnega postopanja se sme podati pismeno ali ustmeno na zapisnik. Podpis na predlogu mora biti legaliziran. Predlog mora obsegati:

1. seznamek upnikov in dolžnikov;

2. seznamek imovine in dolgov, odnosno poslednjo bilanco;

3. dolžnikovo izjavo, da je pripravljen priseči tako, kakor predpisuje § 36 zakona;

4. ponudbo poravnave in če se ponudi zavarovanje, točno označbo zavarovanja.

V seznamku upnikov je točno navesti naslov vsakega upnika; če je dolžnik s kakšnim upnikom v sorodstvu ali svaštvu, je treba označiti stopnjo sorodstva ali svaštva. V seznamku imovine se morajo navesti poedini imovinski predmeti, in sicer nepremičnine in pravice, ki so vknjižene na nepremičninah, z navedbo podatkov iz javne knjige, terjatve pa z navedbo, ali in koliko se dado izterjati.

Če se ponuja kot zavarovanje poroštvo drugih oseb ali prevzem dolžnikovih obveznosti po drugih osebah, se mora priložiti tudi izjava teh oseb, ki so pripravljene prevzeti poroštvo ali dolžnikove obveznosti in pod kakimi pogoji. Podpis teh oseb na izjavi mora biti overovljen po sodišču ali po notarju.

Dalje mora ponudba poravnave obsegati kvote v odstotkih, ki jih ponuja dolžnik up-

nikom kakor tudi rok, v katerem se bodo ponudene kvote popolnoma plačale.

Sodišče mora predlog za uvedbo poravnalnega postopanja zavrniti v slučajih, ki jih navaja zakon. Med drugim se mora predlog zavrniti, če ni vodil dolžnik poslovnih knjig, ako bi jih bil moral voditi, ako še nista minili dve leti, odkar je začel dolžnik voditi svoje podjetje, ako ne ponuja dolžnik upnikom vsaj 40 % njihovih terjatev z enoletnim plačilnim rokom, toda tudi v tem zadnjem slučaju ne sme biti plačilni rok daljši od pol drugega leta.

O dolžnikovem predlogu odloči sodišče v 10 dneh.

Ako sodišče pritrdi dolžnikovemu predlogu, postavi takoj poravnalnega sodnika in poravnalnega upravitelja in izda oklic o uvedbi poravnalnega postopanja. Obenem odredi, kar je treba, da se zavaruje dolžnikova imovina. V ta namen sme zlasti dolžniku prepovedati, da bi opravljal izvestna pravna dejanja ali da bi jih opravljal brez pristanka poravnalnega upravitelja. Tudi sme od dolžnika zahtevati, da položi znesek, ki je potreben za popolno ali delno poplačilo stroškov poravnalnega postopanja.

Oklic (edikt) o uvedbi poravnalnega postopanja mora med drugim obsegati ime in naslov poravnalnega upravitelja, dan in kraj poravnalnega naroka, dalje poziv upnikom, naj prijavijo v označenem roku svoje terjatve in slednjič bistveno vsebino poravnalne ponudbe.

Oklic se nabije na sodni deski poravnalnega sodišča in se v izvlečku objavi tudi v službenem listu.

Uvedba poravnalnega postopanja se znanjuje v javni knjigi, v kateri so vpisane dolžnikove nepremičnine ali terjatve, potem v trgovinskem ali združenem registru, ako je njegova tvrdka vpisana v ta register.

Pravni učinek. Dolžnik ne sme od dne,

ko je izročil predlog za uvedbo poravnalnega postopanja, ne odsvajati ne obremenjevati svojih nepremičnin, ne sme dovoljevati na ostalem premoženju zastavne ali druge pravice do ločenega poplačila (ločitvena pravica), ne sme prevzemati poroštev in ne sme svojih pravic brezplačno odstopati. Za opravljanje vseh teh pravnih poslov in vobče vseh poslov, ki ne spadajo v običajno poslovanje, je treba, da dolžnik dobi pritrditev poravnalnega upravitelja. Izvrševati pa tudi ne sme onih dejanj, ki spadajo v običajno poslovanje, če temu ugovarja poravnanli upravitelj. Poravnanli upravitelj sme zahtevati, da samo on prejema denar, vrši potrebna izplačila in izpolnjuje druge obveznosti. Te dolžnosti mora vršiti, če mu to odredi poravnanli sodnik.

Če stori dolžnik dejanja, ki so po teh predpisih prepovedana, sme sodišče ustaviti poravnanlo postopanje, sme pa tudi na predlog poravnalnega upravitelja ali zaupniškega odbora dolžniku odvzeti upravo imovine in jo izročiti poravnalnemu upravitelju. Toda dolžnik ima pravico zahtevati, da se mu pusti na prosto razpolaganje ono, česar mu je treba za lastno vzdrževanje in za vzdrževanje onih oseb, ki jih mora po zakonu vzdrževati.

Če je dolžnik trgovec, mora podpisovati svojo tvrdko, dokler traja poravnanlo postopanje, z dostavkom: „v poravnalnem postopanju.“

Ko je bilo uvedeno poravnanlo postopanje, ni več mogoče pridobiti prisilne zastavne pravice in tudi ne pravice do poplačila na stvareh, ki pripadajo dolžnikovi imovini. Prav tako se ne dovoljujejo več vknjižbe (intabulacije) ali predznambe (prenotacije) na vknjiženih dolžnikovih pravicah brez pristanka poravnalnega upravitelja. Vendar ta določba ne velja za javne davščine ali za obroke vzdrževalnine, ki so dospeli v po-

slednjem letu pred uvedbo poravnalnega postopanja, če pripada vzdrževalnina osebi, ki jo mora dolžnik vzdrževati po zakonu. Po uvedbi poravnalnega postopanja se ne more pridobiti zadržna pravica (retencija).

Uvedba poravnalnega postopanja ne posega v pravice drugih oseb, da smejo izločiti predmete, ki ne spadajo v dolžnikovo lastnino; tudi ne posega v ločitveno pravico, pridobljeno pred uvedbo tega postopanja. Toda ločitvene pravice, ki so bile pridobljene v poslednjih 60 dneh pred uvedbo poravnalnega postopanja, izgube svojo veljavo, izvzemši ločitvene pravice za javne davščine. Vendar te pravice ožive znova, če se postopanje ustavi in če se uvede obenem konkurzno postopanje.

Dokler traja poravalno postopanje, ni treba, da bi zahteval dolžnik uvedbo konkurza zoper sebe; tudi se ne sme uvesti konkurz na predlog kakšnega dolžnikovega upnika. Če se poda tak predlog, se odloči o njem še le, ko se pravomočno konča poravalno postopanje. S tem, da se terjatev prijavi v poravalnem postopanju, se zadrži zastaranje za čas od prijave do preteka plačilnega roka, ki je odrejen v poravnavi; če se pa ne doseže poravnava, se zastaranje zadrži do pravomočne ustavitve poravnalnega postopanja.

Organi. Kot organe poravnalnega postopanja omenja zakon: poravnalnega sodnika, poravnalnega upravitelja in zaupniški odbor.

Poravalni sodnik opravlja svoje posle v poravalnem postopanju kot sodnik poedinec. Za poravnalnega upravitelja je postaviti neomadeževano in zanesljivo osebo, ki je strokovna glede na posebnost ali vrsto dolžnikovih poslov. Za upravitelja se ne sme določiti oseba, ki je z dolžnikom ali za njegovim zakonskim drugom v sorodstvu ali v svaštvu v premi vrsti ali pa do četrtega ko-

lena v svaštvu v premi vrsti ali pa do četrtega kolena v stranski vrsti. Tudi ne smejo za upravitelja biti imenovane osebe, ki so z dolžnikom v taki zvezi, ki bi utegnili vplivati na opravljanje poverjene mu dolžnosti. Dolžnik in vsak upnik sme predlagati v desetih dneh potem, ko je bil upravitelj postavljen, da naj se upravitelj izmenja.

Poravalni upravitelj se mora dobro seznaniti z dolžnikovim imovinskim stanjem in poslovanjem, z vzroki, zbog katerih je zastal z izpolnjevanjem svojih obveznosti, z izterljivostjo njegovih terjatev in s primerenostjo ponujene poravnave. Skrbeti mora za to, da se po možnosti vzdrži dolžnikov obrat in da se ne zmanjša dolžnikova imovina. Če je dolžnik pridobitna in gospodarska zadržna, sme upravitelj sklicati zbor zadrušnikov, dokler traja poravalno postopanje.

Poravalni upravitelj mora vpisati prijavljene terjatve v seznamek ter jih naznaniti dolžniku s pozivom, naj se izjavi, ali priznava terjatev ali ne. Če se dolžnik nič ne izjavi, se smatra, da terjatev priznava. Upravitelj mora pa tudi sam preskusiti prijavljeno terjatev na podlagi poslovnih knjig in drugih dolžnikovih zapiskov. Če nastane pri tem preskusu utemeljen dvom o pravilnosti prijavljene terjatve in dolžnik tega dvoma ne more odpraviti, mora poravalni upravitelj prerekati to terjatev in mora svoje prerekanje naznaniti sodišču.

Če je poravalni upravitelj pooblaščen, prejemati denar in izvrševati plačila, mora iz prejetega denarja poravnati izdatke, ki so potrebni za redno opravljanje dolžnikovega podjetja ali gospodarstva. Preostali denar mora upravitelj položiti pri sodišču ali pa z odobritvijo sodišča plodonosno naložiti pri denarnem zavodu.

Poravalnemu sodniku mora upravitelj prijaviti, če stori dolžnik karkoli zoper sodne naredbe ali če se prepriča, da je zahteval

dolžnik poravnava edino zato, da bi ukanil svoje upnike, ali če je očitno, da se poravnava ne bo mogla doseči. Zoper odredbe in postopanje poravnalnega upravitelja se sme dolžnik pritožiti na sodnika. Zoper odločbe poravnalnega sodnika o takih pritožbah ni nadaljnjega pravnega sredstva.

Poravnalni upravitelj je odgovoren vsem udeležencem za škodo, ki jim jo povzroči s tem, da ne izvršuje svojih dolžnosti.

Poravnalni upravitelj ima pravico do povračila vseh izdatkov v gotovini in do nagrade za svoj trud. Ko konča svoje poslovanje, more svoje zahtevke prijaviti poravnalnemu sodniku, ki odloči o teh zahtevkih. Zoper odločbo poravnalnega sodnika smejo vložiti poravnalni upravitelj, dolžnik in zaupniški odbor (če je postavljen) kakor tudi njegovi člani posamezno rekurz na apelacijsko sodišče. Tarifo za nagrajanje poravnalnih upraviteljev predpiše minister pravde, oziraje se na obseg podjetja, vrednost dolžnikove imovine in na uspeh, ki je bil dosežen za upnike.

Poravnalni sodnik sme ob vsakem času preskusiti poslovanje poravnalnega upravitelja, njegov račun in druge zapiske. Ravno tako sme odrediti, da preskusijo dolžnikovo poslovanje izvedenci, ki poznajo njegovo poslovno panogo.

Poravnalnega upravitelja sme sodišče iz tehtnih razlogov zamenjati.

Zaupniški odbor, ki obstoji iz treh do petih oseb, sme poravnalni sodnik postaviti po službeni dolžnosti ali na predlog. Za člane tega odbora se smejo postaviti tudi osebe, ki niso upniki. Ob izboru zaupniškega odbora mora poravnalni sodnik kolikor mogoče ugoditi predlogom upnikov. Bližji svojci dolžnikovi se ne smejo postaviti za člane tega odbora, ravno tako ne osebe, ki so z dolžnikom v taki zvezi, ki bi mogla vplivati na izvrševanje njihovih dolžnosti.

Zaupniški odbor ima dolžnost, podpirati poravnalnega upravitelja in nadzirati njegovo poslovanje. Pregledovati sme njegove knjige in zapiske ter zahtevati od njega pojasnil. Nadaljnja njegova dolžnost je, preskusiti dolžnikovo imovinsko stanje, razloge njegove nesposobnosti za plačevanje, pravilnost seznamka o imovini in dolgovi, pravilnost bilance, ki jo predloži dolžnik in poravnalno ponudbo. Poravnalni sodnik mora zaslišati v vseh važnejših zadevah zaupniški odbor, preden izda odločbo ali poda sodišču kakšen predlog. Zaupniški odbor sklepa z večino glasov.

Članom zaupniškega odbora gre pravica do povračila stroškov, kolikor so bili potrebni; če so jim poverjeni posebni posli, imajo tudi pravico do primerne nagrade. Eno in drugo odredi posredovalni sodnik. Zoper njegove odločbe smejo vložiti poravnalni upravitelj, dolžnik in poedini člani zaupniškega odbora rekurz na apelacijsko sodišče.

Zahtevki v posredovalnem postopanju. Terjatve proti upniku, ki je predlagal uvedbo poravnalnega postopanja, se morajo prijaviti poravnalnemu sodniku vsaj pet dni pred poravnalnim narokom. Prijavijo se lahko pisмено ali ustmeno na zapisnik. Prijava mora obsegati upnikovo ime in bivališče, pravno podlago (titel) in znesek terjatve kakor tudi dokaze o obstoju in višini terjatve. Ko se je prijavila terjatev, glede katere teče pravda, je treba navesti tudi pravdno sodišče in označbo spisa.

Ločitveni upniki morajo navesti v prijavi, če hočejo svoje terjatve ostvariti v poravnalnem postopanju, podlago (titel) svoje pravice do ločenega poplačila ter se izjaviti o tem, do kolike višine je njih terjatev po vsej priliki založena z ločitveno pravico. Vse to velja tudi za upnike, katerih terjatve so zavarovane z obveznostjo sodolžnikov ali

porokov ali na drug način, ki pa vendarle ne daje pravice do ločenega poplačila.

Upniki, ki zahtevajo prvenstveno plačilo, morajo to zahtevo kakor tudi pravno podlago svojega zahtevka navesti v svoji prijavi.

Vsakemu udeležencu gre pravica, v pogledati izročene prijave.

V take terjatve, ki se morajo plačati prvenstveno, ne posega poravnalno postopanje; ravno tako ne v terjatve, ki so nastale še le po uvedbi poravnalnega postopanja in na terjatve, nastale iz pravnih poslov poravnalnega upravitelja ali dolžnika, ki so mu dovoljeni po zakonu.

Uvedba poravnalnega postopanja tudi ne posega v pogodbe o rabi (zakupu, najemu), nadalje ne v službene pogodbe.

Prvenstveno se morajo v poravnalnem postopanju poplačati:

1. stroški poravnalnega postopanja;
2. plače in ostali prejemki oseb, ki so bile v dolžnikovi službi, za poslednje leto pred uvedenim postopanjem, če pa je dolžnik umrl pred uvedbo poravnalnega postopanja, za poslednje leto pred njegovo smrtjo in za čas od smrti do uvedbe postopanja; ravno tako zahtevki zaradi razveze službe pred rokom, kolikor ne presegajo letne plače. Vse te terjatve je poplačati prvenstveno samo do zneska 20.000 Din za vsakega poedinega upnika;

3. stroški za primeren pogreb;

4. davki in druge javne davščine, ki zapadejo v plačilo ob času poravnalnega postopanja ali so dospeli v poslednjih treh letih pred uvedbo poravnalnega postopanja;

5. prispevki za zavarovanje, predpisani za zakon o zavarovanju delavcev ali z drugim zakonom;

6. terjatve zdravnikov, bolničarjev, babic in lekarnarjev zaradi dajatev in dobav, ki so jih izvršili v svojem poklicu, če so se te dajatve izvršile v poslednjem letu

pred uvedbo poravnalnega postopanja v korist dolžniku, njegovi rodbini ali v korist osebam, ki so bile v omenjenem času v njegovi hiši, gospodarstvu ali obratu;

7. zahtevki za povračilo škode do 3000 dinarjev, ki jih je povzročil dolžnik kot zakonski zastopnik svojim varovancem.

Prvenstveno se morajo poplačati tudi primerno izdani stroški organizacij za zaščito upnikov.

V poravnalnem postopanju se ne uvažujejo obresti od onih terjatev, ki teko od dne, ko se je uvedlo poravnalno postopanje, dalje denarne globe zaradi kaznivih dejanj kakršnekoli vrste in slednjič zahtevki iz daril.

Terjatve, ki imajo za predmet plačevanje letnih rent, prispevkov za vzdrževanje ali druge periodične dajatve, se izpremene v glavnico. Kdor ima pogojno terjatev, sme zahtevati zavarovanje plačila. Sodalžniki, ki odgovarjajo nerazdelno, kakor tudi dolžnikovi poroki smejo zahtevati, da naj se jim povrne ono, kar so plačali za dolžnika pred uvedbo poravnalnega postopanja, kolikor jim gre regresna pravica. Upnik, ki mu odgovarja več dolžnikov nerazdelno za isti dolg, sme prijaviti, dokler ni popolnoma poplačan, to terjatev v poravnalnem postopanju vsakega dolžnika s celotnim zneskom, ki še ni plačan. Dejstvo, da se je možu dolžniku resnično izročila dota, more žena dokazati samo z listinami, ki so bile izdane v zakonito predpisani obliki še ob času, ko je bila dota prejeta ali najkasneje dve leti pred uvedbo poravnalnega postopanja. Datum zasebne listine, s katero se potrjuje prejem dote, ne daje sam ob sebi zadostnega dokaza.

Poravnalni narok. Dolžnik mora priti na narok za poravnalno razpravo osebno. Namesto njega sme priti njegov pooblaščenec samo tedaj, če dolžnik verjetno dokaže, da je iz tehtnih razlogov zadržan priti osebno. Drugače se smatra, da je odstopil od svoje

poravnalne ponudbe in sodišče mora ustaviti postopanje. Vendar pa sme poravnalni sodnik na dolžnikov predlog preložiti narok najdalje za 15 dni.

Dolžnik mora predložiti na naroku svoje poslovne knjige in zapiske, iz katerih se da ugotoviti stanje njegove imovine; če se je sestavila končna bilanca, jo mora dolžnik tudi predložiti.

Dolžnik mora priseči, da so seznamek imovine, seznamek upnikov in bilanca pravilni, da ni od svoje imovine ničesar zatajil in da je izkazal svoje dolgove in terjatve v pravem znesku. Iz posebno tehtnih razlogov sme poravnalni sodnik dolžnika oprostiti te prisege potem, ko je zaslišal upravitelja in zaupniški odbor.

Sodnik pozove vse prisotne, da se izjavijo o prijavljenih terjativah, za katere zahtevajo upniki prvenstveno plačilo, o pravici glasu posameznih upnikov in o tem, ali sprejmejo ponudbo poravnave.

Zakon natančno opisuje, kateri izmed upnikov nimajo glasovalne pravice oziroma pod kakimi pogoji se jim ta pravica priznava.

Predmet glasovanja je, ali naj se sprejme ali odkloni vsa ponudba poravnave.

Ponudba se smatra za sprejeto, če glasuje zanjo večina upnikov s pravico glasu, ki so prisotni na naroku, vštevši upnike, ki so izročili svoj glas z vlogo ali s sodnim zapisnikom in če znaša celokupni znesek terjatev onih upnikov, ki pristajajo na ponudbo, najmanj tri četrtine celokupnega zneska vseh terjatev. Če se pa ponuja upnikom 50 % njih terjatev ali še večja kvota, je smatrati ponudbo sprejeto tudi, če pristane nanjo večina upnikov, ki so glasovali in če znašajo terjatve upnikov, ki pristajajo na ponudbo dve tretjini vseh terjatev, ki dajo pravico do glasu.

Če se doseže samo ena izmed omenjenih večin, se sme na dolžnikov predlog na-

rok preložiti najdalje za 15 dni. Narok se sme preložiti tudi, če dolžnik predružači svojo ponudbo ali če je moči pričakovati, da se v kratkem času izpremene okoliščine, ki so odločilne za sklep upnikov.

Vsebinska poravnava. Poravnava ne posega v zahteve oseb, ki imajo pravico do izločitve ali do ločitve izvestnih predmetov dolžnikove imovine.

Upniki, ki imajo pravico do prvenstvenega poplačila, se morajo popolnoma poplačati; kolikor pa se njihove terjatve prerekajo, se morajo zavarovati. Z upniki, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplačila, je treba postopati enako.

Poravnava ne sme posegati v pravice, ki jih ima upnik proti dolžnikovim sodolžnikom ali porokom ali proti regresnim zavezancem, razen če upnik izrecno pristane na to.

Potrditve poravnave. Sprejeta poravnava postane pravnoveljavna, če jo sodišče potrdi.

Potrditve poravnave se mora odreči:

1. če je dan razlog, da bi se poravnalno postopanje sploh ne bi bilo smelo uvesti;
2. če so se prekršile važne odredbe, ki veljajo za poravnalno postopanje;
3. če se je dosegla poravnava samo tako, da so se obetale nekaterim upnikom posebne koristi.

Odreči se sme potrditev poravnave:

1. če se ne more dobiti zadosten pregled o dolžnikovem imovinskem stanju;
2. če obstoji na škodo upnikov nesorazmerje med dolžnikovim imovinskim stanjem in med koristmi, ki se dajo dolžniku ali če poravnava drugače nasprotuje skupnim koristim upnikov.

Zoper odločbo, s katero se potrjuje poravnava, ima pravico rekurza vsak upnik, ki ni glasoval za poravnavo, kakor tudi

dolžnikov sodolžnik in porok; zoper odločbo, s katero se odreka potrditev poravnave, pa ima pravico rekurza dolžnik in vsak upnik, ki ni glasoval zoper poravnavo.

Upnik, ki ni prijavil svoje terjatve pravočasno in se zato ni udeležil glasovanja, sme vložiti rekurz zoper odločbo, s katero se poravnava potrjuje, če dokaže, da je brez svoje krivde zamudil rok za prijavo in če verjetno izkaže obstoj in višino svoje terjatve.

Ko postane odločba o potrditvi poravnave pravomočna, se postopanje proglasi za končano, kar se mora objaviti.

Iz posebnih vzrokov, ki so v zakonu naštet, je poravnalno postopanje ustaviti, še predno je dokončano, zlasti če ni dolžnik vnaprej plačal stroškov postopanja, dasi ga je sodnik pozval, če ni opravil prisege, če umakne poravnalni predlog pred narokom, če se ni dosegla večina za sprejem poravnave, če se pokaže, da je zahteval dolžnik poravnalno postopanje očitno zato, da bi ukanil svoje upnike ali če se dokaže, da nima resne volje in možnosti izpolniti poravnavo. Tudi ustavitev poravnalnega postopanja se mora javno razglasiti.

Pravni učinek poravnave. S poravnavo, ki jo potrdi sodišče s pravomočno odločbo, je dolžnik oproščen obveznosti, da bi moral naknadno svojim upnikom poplačati manjek, ki jih je zadel. Ta učinek zadeva vse upnike brez razlike, ali so se udeležili poravnalnega postopanja in ali so glasovali za poravnavo ali ne.

Na isti način je dolžnik oproščen svojih obveznosti nasproti porokom in osebam, ki jim pripada regresna pravica.

Čim je poravnava potrjena, se sme dovoliti upniku za njegovo terjatev izvršba zoper dolžnika.

Ničnost poravnave. Če bi bil dolžnik v dveh letih od dne, ko je postala porav-

nava pravomočna, obsojen zaradi lažnega bankrotstva, izgube popust in ostale ugodnosti, ki so bile dosežene s poravnavo, veljavo proti vsem upnikom.

Poravnava brez učinka. Če se je dosegla poravnava samo tako, da je dolžnik obetal in zavaroval poedinim upnikom posebne ugodnosti ali če je dolžnik ob izkazovanju imovinskega stanja postopal prevarno, sme zahtevati vsak upnik v treh letih po sklenjeni poravnavi s tožbo od dolžnika, da mu poravna manjek, povzročen s poravnavo.

Kazenske odredbe. S strogim zaporom zaradi prestopka po kazenskem zakoniku se kaznuje:

1. dolžnik, ki postavi namenoma, ko je postal nesposoben za plačevanje, kakšnega upnika v ugodnejši položaj, da bi s tem oškodoval ostale upnike;

2. kdor sporazumno z dolžnikom ali brez sporazuma z njim skrije, odpravi ali poškoduje izvesten del dolžnikove imovine, da bi s tem pridobil imovinsko korist na škodo vseh upnikov ali nekaterih izmed njih.

S strogim zaporom do dveh let se kaznuje:

1. upnik, ki je dobil v poravnalnem postopanju bodisi zase bodisi za koga drugega imovinsko korist ali je sprejel kako obljubo, da bi glasoval za poravnavo v izvestnem smislu ali da ne bi glasoval;

2. kdor prijavi v tem postopanju terjatev, dasi ve, da je lažna, ali terjatev v večjem znesku kot mu pripada;

3. poravnalni upravitelj ali član zaupniškega odbora, ki sprejme zase ali za koga drugega na škodo upnikov kako imovinsko korist ali obljubo koristi, ki mu ne pripada;

4. dolžnik, ki je predložil namenoma sodišču nepravilen ali nepopoln seznam imovine in dolgov.

Zadruga rochdalskih pionirjev.

(Dalje)

Zadruga rochdalskih pionirjev je bila ustanovljena kot posledica meznega spora, v katerem so hoteli nekateri tkalci izboljšati svoje plače. Proti koncu l. 1843 je bila trgovina s tkaninami prav živahna. Tkalci so hoteli izrabiti to ugodno konjunkturo in so sklenili zahtevati od svojih delodajalcev, da jim povišajo plače. Delavci so mislili, da jim tovarnarji sedaj, če sploh kedaj, lahko zvišajo mezde. Sklenili so zato, da se bodo obrnili po vrsti do posameznih tovarnarjev; če bi se jim ne ugodilo, je bilo sklenjeno stopiti v štrajk pri podjetjih, ki bi odklonila njihovo zahtevo. Oni, ki bi ostali v delu, naj bi podpirali štrajkujoče in v ta namen tedensko prispevali po dve penci (približno 2.25 Din). Za pogajanje s podjetniki so izbrali poseben odbor. Uspeha pa niso dosegli. Bolj prevdarni so svetovali k previdnosti, ali med delavci se kaj lahko dobi večina, ki smatra zmernost za izdajo. Tako so zopet zmagali podjetniki, ne zato, ker so imeli prav, ampak zato, ker so njihovi nasprotniki nastopali preveč vihravo.

Delavci so bili trdno prepričani, da so jim podjetniki prizadejali krivico. V tem prepričanju so sklenili doseči svoj cilj po drugem potu. Pri tem so se ravnali po nasvetu pametnega prijatelja, ki jim je priporočil, naj svoje zadeve vzamejo sami v svoje roke in jih v svojih rokah tudi obdrže. Predno so se odločili, so imeli številne sestanke in razprave, pri katerih je vsak govornik imel pripravljen poseben nasvet, ki bi po njegovih mislih nedvomno lahko služil kot sredstvo za rešitev človeštva. Pristaši zmernostnega so zatrjevali, da je edino pravilno, zdržati se vseh opojnih pijač, kakor da bi zadostovalo, da ostane delavec trezen, pa bo postal imovit, brez ozira na to, ali ima na razpolago delo in ali je zadostno plačan. Kartisti

so nastopali v prilog gibanja, ki naj bi izvojevalo volilno pravico, katera edina bi mogla po njihovih nazorih imeti zadovoljiv uspeh; kajti če ima ljudstvo splošno volilno pravico, potem si lahko samo daje zakone in odstrani vso bedo. Mislili so, da se da ljudski blagor kar skleniti z zakoni, kakor da bi se dala sreča človeštva doseči s postavami. Ta ideja je dobila mnogo privrženec, toda asocialisti — kakor so se zvali pristaši zadružnega gibanja — so ugovarjali, da bi bilo treba predolgo čakati, predno bi se dala splošna volilna pravica izsiliti.

Predlagali so torej, naj tkalci osnujejo zadrugo in naj se poslužujejo sredstev, ki so jim na razpolago za izboljšanje gmotnega položaja, ne da bi istočasno prekinili zmernostno gibanje in politično borbo.

Konec takih posvetov je bil, da se je strokovni svet flanelskih tkalcev pridružil predlogu, ki so ga stavili pristaši zadružne misli. Sledilo več sestankov in delali so načrt za ustanovitev zadružne prodajalne živil. Svojo organizacijo so sklenili osnovati na podlagi zakona o pomožnih društvih, ker posebnega zadružnega zakona tedaj še ni bilo.

Že v naprej so določili, da bo zadruga izvrševala vse posle le proti gotovini. Ta določba je izvirala iz moralčnih pomislekov. Asocialisti so bili vzgojeni v takem duhu, da so jemanje blaga na upanje smatrali za socialno zlo in kot povod za nepošteno konkurenco. Po njihovih nazorih bi bilo za družbo bolje in razmere v trgovini bi bile bolj poštene in bolj priproste, če bi se kreditiranje odpravilo. Kakor je sicer kredit neobhodno potreben, za zadrugo bi bil gotovo nevaren.

Načrt pravil so večkrat popravljali in mu dodajali razne dostavke. Slednjič so dali zadrugo vpisati v sodni register pod naslo-

vom „Rochdalska zadruga poštenih pionirjev“, kar se je zgodilo 24. oktobra 1844.

Kot delokrog in namen so zadrugi določili, naj bi skrbela za gmotne koristi in za izboljšanje socialnih in gospodarskih razmer svojih članov in sicer na ta način, da bi se zbiral zadosten sklad v deležih po 1 funt (270 Din), da bi se mogli ostvariti sledeči načrti in sledeče naprave:

zadružna prodajalna za prodajo živil, obleke i. t. d.;

zgradba ali nakup nekaj hiš, v katerih bi mogli stanovati tisti člani, ki bi hoteli izboljšati svoj gospodarski in socialni položaj bili odločeni vzajemno si pomagati;

fabrikacija raznih predmetov zaradi zaposlitve brezposelnih ali takih članov, ki trpe zavoljo stalnega znižanja mezd.

Zaradi nadaljnje koristi in zavarovanja članov naj bi zadruga nakupila eno ali več posestev ali jih vzela v najem; ta posestva naj bi obdelovali taki člani, ki bi bili brez posla ali katerih delo bi bilo slabo plačano.

Potem sledi drzen načrt: Brž, ko bo mogoče, naj zadruga preide k temu, da bo vzela v svoje roke produkcijo, razdeljevanje, vzgojo in upravo ali z drugimi besedami: zadruga naj ustanovi naselbino, ki se bo popolnoma sama vzdrževala in naj druge zadruge podpira pri snovanju takih naselbin.

Vplačevanje deležnih obrokov se je vršilo tedensko in sicer je moral vsak član plačati po 2 penci (= 2.25 Din). Zadruga je ob začetku štela 40 članov in si lahko mislimo, koliko truda in časa je stalo samo pobiranje teh prispevkov pri članih, ki so stanovali daleč na okrog. Ta posel so prevzeli trije nabiralci, ki so člane obiskovali ob nedeljah.

Da bi mogla zadruga hitreje napredovati, so se kmalu odločili za novotarijo, ki je morala vzbuditi veliko pozornost. Prispevke so namreč zvišali tedensko od 2 pence na 3 pence. Po potrpežljivem nabiranju se

jim je posrečilo, da so zbrali vsega skupaj 28 funtov (= 7.560 Din). S tem kapitalom je zadruga začela obratovati.

V ulici, ki se ni brez vzroka imenovala z lepim nazivom „krastavičja ulica“, je zadruga vzela v najem majhno skladišče proti letni najemnini 10 funtov (= 2.700 Din). V to skladišče so postavili svojo zalogo, ki je obstojala iz najmanjših množin moke, surovega masla, sladkorja in ovsenega zdroba. Več blaga si niso mogli nabaviti, ker jim je potem, ko so nakupili nekaj najpotrebnejšega pohištva, preostalo le okoli 15 funtov gotovine. Tako so na večer pustega meglenega dne 21. decembra 1844 otvorili svojo zadružno prodajalno.

Člani te liliputanske zadruge so kmalu opazili, da bo treba premagati več zaprek kakor so pričakovali. Mala glavnica jih je silila, da so morali blago nakupovati le v majhnih množinah, kar ni bilo dobro niti za ceno niti za kakovost. Marsikateri član je bil zadolžen pri trgovcu in si ni upal kupovati v zadrugi. Za druge je bila zadruga preveč oddaljena, tretji so se včasih pritoževali zaradi kakovosti blaga, četrti zaradi cene. Mož je bil uverjen o potrebi zadruge, ni pa mogel o tem prepričati svoje žene. Toda voditelji zadruge so bili močje na svojem mestu, ki se niso dali oplášiti, ampak so vztrajali pri svojem programu: čista kakovost, dobra vaga, poštena mera, prijazna postrežba, prodaja brez pogajanja in brez varanja. Ker je zadruga vztrajno vzgajala svoje člane v tem pravcu, se ji je posrečilo, da jih je dvignila na višjo stopnjo morale. Vsi sicer niso bili dovzetni za ta načela, velika večina pa so bili dobri zadrugarji, ki so smatrali za svojo dolžnost, zvesto se držati zadruge.

Naslednjega leta 1845 so sklenili razširiti delovanje zadruge tako, da bi prodajala tudi tobak in čaj. V ta namen pa je

bilo treba več kapitala, ki so ga člani kmalu zložili. Ob koncu l. 1845 je štela zadruga že nad 80 članov in je imela deležne glavnice nad 181 funtov (= okoli 49.000 Din). Deleže je zadruga obrestovala sprva po 2 1/2%, potem po 4%.

Po odbitku teh obresti in prav malih upravnih stroškov se je preostali dobiček razdelil med člane po razmerju prometa, ki ga je imel član z zadrugo. Člani so ta povišek svojih dohodkov zelo cenili. Mesto da bi pri trgovcu zabredli v dolgove, so dobili v zadrugi hranilnico, ki jim je omogočila nabirati prihranke brez žrtev.

Uprava zadruga je obstojala iz predsednika, blagajnika in zapisnikarja, ki so se volili na pol leta, dalje iz treh zaupnikov in petih odbornikov. Zaradi zaupnikov bodi omenjeno, da zadruga po takratnem angleškem pravu ni mogla biti lastnica premoženja. Zavaljo tega so morale zadruga imeti posebnega zaupanja vredne osebe, na katerih ime je bila vpisana lastninska pravica. Iz tega dejstva se vidi, kako nepovoljna je bila takratna zakonodaja za zadruga.

Prodajalna je bila spočetka za odjemalce odprta le ob pondeljkih in sobotah zvečer. Ker pa je pod večšim vodstvom promet naraščal in se je tudi število članov hitro množilo, so morali poslovne dneve in ure čimdalje bolj raztegniti.

V oktobru istega leta je začela zadruga prodajati tudi meso.

Za odlične prednosti zadruga ni bilo

nič bolj značilno kakor dejstvo, da se je v gospodarsko slabih letih 1846 do 1848 članstvo zelo pomnožilo. Ker so se v tem času živila podražila, je ljudstvo to podražitev močno občutilo in je iskalo pomoč pri zadrugi. Število članov je bilo narastlo na 140, deležna glavnica je dosegla vsoto 397 funtov, tedenski promet pa 80 funtov.

Leta 1849 je zadruga preuredila drugo nadstropje prodajalniške hiše za zborovalnico in za čitalnico. Članov je bilo tega leta 390, deležna glavnica pa je dosegla vsoto 1.193 funtov.

Če beremo zgodovino ročdalskih pionirjev, moramo občudovati pogum, zaupanje in požrtvovalnost, s katero so stopili ubogi tkalci k uresničevanju svojih načrtov.

Ročdalski pionirji so si postavili velike cilje. Niso hoteli dobiti v svoje roke samo trgovine, ampak hoteli so dobiti vpliv na produkcijo in celokupno gospodarstvo. Pri tem svojem delu niso bili brez nasprotnikov, ampak so jih imeli v zadrugi in izven nje. Toda kljub vsem nasprotnikom so prišli pionirji do cilja, kajti pred njihovimi uspehi je moralo nasprotstvo sovražnikov prenehati kot brezuspešno.

Bilo je raznih nasprotnikov, ki so ovirali razvoj ročdalske zadruga in pripravljali „poštenim pionirjem“ polno bridkosti in težav. Tudi naše zadruga se imajo dostikrat boriti s podobnimi sovražniki. Pionirji naj jim kažejo pot v tem boju.

(Dalje prihodnjič.)

Kaj bo z dolarjem?

Posledice ameriške bančne krize.

Ko je dne 8. februarja izbruhnila huda bančna kriza v kraju, kjer se nahajajo Fordove avtomobilске tovarne, Detroitu in je guverner države Michigan odredil, da se

banke v vsej državi za nekaj časa zapro, ni kazalo, da stojimo na pragu velike krize po vsej severni Ameriki. Poznavalci razmer so sicer poznali vse slabe strani ameriškega bančnega sistema, vendar v splošnem ni bilo strahu za dolar in njegovo usodo.

Toda kmalu potem je prišla panika po

vseh Združenih državah. V paniki, ko nava-ljujejo vlagatelji na banke in noče nikdo čakati, pa mora propasti vsak denarni zavod, ker ne more v par dneh, ko bi hoteli vla-gatelji imeti vse izplačano, vterjati vsega od svojih dolžnikov, blagajniške zaloge pa na-ravno ne vzdrže navala dolgo časa. Zato je državi Michigan v njenih ukrepih sledila ena za drugo izmed številnih severoameriških združenih držav. Panika je prišla do New-yorka, se prenesla na druga tržišča, dokler v soboto 4. marca ni dosegla svojega viška. Tedaj je prenehal notirati na svetovnih bor-zah tudi dolar, ker so Amerikanci morali prodati izredno veliko zlata v inozemstvo in obenem zvišati obtok bankovcev za posojila bankam, ki so morale največ prestat. De-loma je krizo poostrilo dejstvo, da prejšnji predsednik Hoover ni mogel dosti ukreniti proti razširjenju krize, ker so mu dnevi v predsedniški hiši tekli h koncu, novi pred-sednik Roosevelt pa je nastopil svoje mesto šele 4. marca. Njegov prvi ukrep je bil, da je proglasil prepoved izvoza zlata, poleg tega pa je odredil tridnevno zaporo vseh bank v Uniji. Za danes pa je sklican kon-gres, kateremu bo Roosevelt predložil na-tančne sanacijske načrte. Sicer se govori po zadnjih vesteh iz Newyorka, da bo morato-rij za banke podaljšan, vendar gotovo ne za dolgo časa.

Rekli smo že, da je bil ameriški bančni sistem kaj slab. Amerika ima ogromno šte-vilo bank, še pred leti okoli 30.000. To po-meni, da ima skoro vsak večji kraj svojo banko, ki pa ne razpolaga z velikimi vlo-gami: par stotisoč dolarjev je povprečje. Vse te banke se nahajajo že dalj časa v krizi, ker so veliko posodile ameriškim kmetoval-cem (farmerjem), ki pa tudi ne morejo radi nizkih cen svojih pridelkov plačevati obresti in amortizacije svojih dolgov. Vse to vpliva tudi na ostale panoge poslovanja, ker je bil

doslej ameriški farmer dober kupec in za-vzema kriza tudi v industriji in trgovini vedno večji obseg, kar pomeni, da tudi trgo-vina in industrija ne izpolnjujeta svojih ob-veznosti do bank.

Kako je kriza že v prejšnjih letih za-majala temelje ameriškega bančnega sistema, je razvidno iz velikega števila polomov ame-riških bank. Leta 1930 je faliralo 1345 bank z vlogami 865 milijonov dolarjev, naslednje leto 1931 je propadlo 2298 bank z 1.691 milijoni dolarjev. Lani je sicer propadlo manj bank (1.453 s 730 milijoni dolarjev vlog), vendar je to pripisovati samo temu, da se je ustanovila lani Reconstruction Finance Corporation, ki je pomagala bankam z ogrom-nimi posojili, da niso propadle. Konec leta 1932 je dala omenjena družba, katero ime-nujejo po začetnih črkah kratko Refico, 950 milijonov dolarjev posojil 5.500 bankam v vseh Združenih državah. Vse to je zavlačevalo naravni razvoj, ki pa je le bruhnil na dan sedaj, ko tudi sredstva in pomoč Re-fico ni več zadostovala. Če pride do panike, kakor smo jo videli v Združenih državah, potem morejo pomagati samo radikalna sred-stva, ki se ne boje tudi propada za življenje nezmožnih bank.

Vse to smo v Evropi z zanimanjem za-sledovali, saj smo na tem tudi naravnost in-terесirani. Pomisliti moramo na naše ljudi v Združenih državah, ki nam s svojimi po-šiljkami vzdržujejo aktivno plačilno bilanco. Dolar je pri nas zelo trgovano plačilno sred-stvo, za katerega so v prostem prometu in na črni borzi plačevali zelo visoko. Prve dni tega tedna so bili ljudje zelo zmedeni in so prodajali svoje dolarje za slepo ceno, kasneje pa so postali previdnejši, kajti dru-god po svetu le niso izgubili vere v dolar in so trgovali z njim le po tečajih, ki so bili 10 % nižji od onih, ki so bili pred to krizo. Pač pa ne sprejemajo naši denarni

zavodi čekov na ameriške banke, ker je v Ameriki moratorij. Ko se bo pa tudi to razjasnilo in bomo vedeli pri čem smo, tedaj šele se bo dalo govoriti o tečaju dolarja. Ko bodo naši čitatelji dobili „Narodnega gospodarja“ v roke se bo položaj gotovo že pojasnil na kakršenkoli način.

Davki in takse.

Povišek neposrednih davkov. Z zakonom o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih razhodkov in dohodkov za leto 1932/33 z dne 23. decembra 1932 (3. kos Službenega lista z dne 11. januarja 1933) je v § 8. odrejen povejšek neposrednih državnih davkov. Ta § 8 se glasi:

„Na skupno vsoto odmere neposrednih davkov, razen skupnega davka in davka na poslovni promet, se plača za leto 1933., in to, da se olajšajo razhodki za javna dela, prehrano siromakov in nezaposlene delavce, v kateri namen so določeni krediti s tem zakonom v part. 915b, od vsakih 100 Din prispevek po tej razpredelnici:

do Din 5.000.—	1·0%
od „ 5.000.— do 10.000.—	1·5%
od „ 10.000.— do 50.000.—	2·0%
od „ 50.000.— do 100.000.—	2·5%
od vsakih nadaljnjih Din 100.000 po	
0·5% več do všteti Din 1,000.000	
preko Din 1,000.000.— pa	8·0%

Na ta prispevek se ne morejo pobirati nikakršne samoupravne davščine.“

Glede izračunanja tega prispevka pri uslužbenskem davku je finančno ministrstvo z razpisom od 31. decembra 1932, št. 103150/III odredilo, da je za podlago vzeti letno vsoto davka. Ako je tako izračunani prispevek manjši kakor 50 p, se po čl. 6 zakona o neposrednih davkih ne plača nič, če pa znese 50 p ali več, se zaokroži na 1 Din. Za osebe, katerih letni prispevek znaša

manj od 12 Din, morejo službodajalci ta znesek plačati v tromesečnih ali polletnih obrokih za nazaj; če pa znaša prispevek nad 12 Din letno, se mora plačevati hkratu z uslužbenskim davkom. Pri onih osebah, ki plačujejo uslužbenški davek z znamkami, veljajo ista načela; v tem primeru se mora prispevek plačati v onem mesecu, v katerem deli letnega zadolženja preteklih mesecev dosežejo toliko vsoto, kolikor znaša nabavna cena poedine znamke.

Za nove zgradbe se je doslej namesto osnovnega in dopolnilnega zgradarinskega davka plačevalo 3% državnega davka. Po gorenji izpremambi zakona o neposrednih davkih se plačuje za zgradbe, ki so postale zavezane davku do dne 31. decembra 1931, 6% državnega davka, za zgradbe, ki so postale zavezane davku po tem roku, pa 12% od čistega dohodka zgradbe.

Gospodarstvo.

Izkoriščanje ljudske lahkovernosti.

Komaj se je v javnosti nekoliko poleglo razburjenje, ki je bilo nastalo zaradi zlorab ob zavarovanju starih in bolnih ljudi, že so se pojavili novi osrečevalci, ki ponujajo svojo naklonjenost vsem, ki so pomoči potrebni. Ubrali so pa drugačna pota kakor njihovi predniki. Dočim so poprej zagotavljali visoke posmrtnine, ponujajo sedaj posojila. Za svoje delo so si izbrali ugoden čas, ker je potreba po kreditih zelo velika, a novih kreditov v sedanjih izrednih razmerah ne more dovljevati noben resen zavod.

Da bi vjeli na svoje limanice več kalinov, obetajo mnoge od teh organizacij posojila kar brez obresti! Že ta obljuba sama bi morala odpreti oči vsakomur, ki ima le količkaj pameti v glavi. Zopet druge organizacije nudijo kake drugačne nemogoče ugodnosti.

Na prvi pogled je jasno, da tem ljudem ne gre za to, da bi res komu hoteli pomagati — razen samim sebi. Od tistih, ki jih dobe v svoje mreže, pobirajo pristopnine, vpisnine, upravne prispevke itd. Ko se žrtev naveliča čakanja in ustavi nadaljna plačila, zapadejo njeni dotlej plačani zneski na korist društvene blagajne ali bolje rečeno na korist gg. upravnikov.

Iz mnogobrojnih vprašanj, ki jih dobivamo od raznih strani, sklepamo, da morajo biti ti prevaranti zelo pridno na delu. Po različnih krajih imajo svoje glavne zastopnike, zastopnike in podzastopnike, ki jim priganjajo lahkoverneže v njihove mreže. Znani so nam celo primeri, da imajo take obskurne organizacije svoje agente celo v Vojvodini.

Marsikdo bo toliko previden, da bo svojo zadrugo, posebno posojilnico, vprašal za svet, predno se bo spustil v kaka pogajanja za najetje posojila pri taki organizaciji. Zadrugni funkcionarji naj ob takih prilikah pojasnijo nepoučenim ljudem pravi položaj, da ne bodo oškodovani.

Kmetijska razstava v Novem Sadu. Zveza kmetijskih združenj donavske banovine v Novem Sadu prireja v času od 8. do 11. aprila 1933 tretjo redno razstavo in semjem plemenske živine. S to razstavo je združena posebna razstava sladkovodnih in morskih rib, dalje lovska razstava, razstava psov, razstava perutnine in naposled še industrijsko-obrtna razstava. Razstava je torej zelo raznolika in kdor ima denar, bo lahko veliko videl.

Semenarska zadruga v Osjeku je napravila na ekonomijah svojih članov velike plantaže za vzgojo travniških in deteljnih semen, katera smo dosedaj v veliki množini uvažali iz inozemstva. Kmetijska kontrolna postaja v Osjeku je na podlagi preiskav dala mnenje, da so semena po čistosti in

kaljivosti enako vredna najboljšim inozemskim semenom. Zadruga in zadrugarji, ki bi se zanimali za nakup teh semen, naj se obrnejo na Gospodarsko zvezo.

Gospodarska zveza v Ljubljani nortira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din —; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 98—; kalijeva sol po 100 kg Din 166—, kostni superfosfat Din 118—; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 180—; kostna moka Din 95—; mešano gnojilo „KAS“ Din 133—; mavec (gips) Din 40—; nitrofoskal v vrečah Din 144—; cement dalmatinski Din 64—; cement Trbovlje v papirnatih vrečah Din 66—; klajno apno Din 275—; lanene tropine Din 2.10; modra galica Din 5.65; žveplo Din 3.50. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100—; slamoreznice Din 1.700 do 2.000; čistilnik 10 sit Din 1.500; plugi Din 500 do Din 940; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400 do Din 1.700; brzoparilniki Din 1.050 do Din 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki Din 900; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike „Rapp“ Din 70—. — Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 2000 kg franko vsaka postaja.

Modro galico iz tovarne Zorka v Suhotici kupite najpovoljnejše pri Gosp. Zvezi.

Občni zbor Posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjo Loko, r. z. z n. z., se vrši 9. aprila 1933 ob 8. jutraj v posojilničnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Šiški, r. z. z n. z., se vrši 26. marca 1933 ob 11. uri dopoldne v posojilnični pisarni. Dnevni red: 1. čitanje revizijskega poročila. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933 ob 8. uri dop. v posojilniškem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev člana načelstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 2. aprila 1933 ob pol 11. uri dopoldne v hranilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 4. poročilo o reviziji. 5. sprememba pravil. 6. dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 23. aprila 1933 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Šikolah, r. z. z. o. z., se vrši dne 25. marca 1933 ob 13. uri (1. uri pop.) v sobi tačasnega načelnika. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. slučajnosti in prosti predlogi.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Turnišču, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933 po vel. maši v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Sv. Tomažu pri Ormožu, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1933 ob pol 10. uri dopoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 5. slučajnosti.

XXIII. redni občni zbor Stavbinske zadruge „Lastni dom“ v Trbovljah, r. z. z. o. z., se vrši 3. aprila 1933 ob 18³⁰ v prostorih Društvenega doma. Dnevni red: 1. otvoritev in čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. sprememba pravil. 6. dopolnilna volitev načelstva in volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Voklem, r. z. z. o. z., se vrši 2. aprila v šoli v Voklem. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice za Višnjo goro in okolico, r. z. z. n. z., se

bo vršil 23. aprila 1933 ob 15. uri v hranilničnem prostoru. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Višnji gori, r. z. z. o. z., se vrši dne 26. marca 1933 ob pol 8. zjutraj v farni dvorani. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. prememba pravil. 6. čitanje revizijskega poročila. 7. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Veržeru, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 17. aprila 1933 ob 1. uri popoldne v zadržni pisarni. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev enega člana načelstva. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Sv. Vidu nad Cerknico, r. z. z. o. z., se vrši dne 9. aprila 1933 ob 11. uri dop. v Rudolfovem hšt. 8. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev nadzorstva. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske stavbene zadruge v Zagorju ob Savi, r. z. z. o. z., se vrši v soboto, dne 25. marca 1933 ob 9. uri dopoldne v prostorih „Ljudske kuhinje“. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zibiki, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 26. marca 1933 ob 8. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z. n. z., se vrši dne 2. aprila 1933 ob 9. dopoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske posojilnice v Žireh, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. aprila 1933 ob 13. uri popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Radovljani, r. z. z. n. z., bo začela s 1. aprilom t. l. obrestovala neveljane vloge nevezane po 4%, vezane po 5%.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadržna zveza. 'zdajatelj: „Zadržna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadržne zveze“ v Ljubljani. Tisk Zadržne tiskarne (Srečko Magolič) v Ljubljani.

Občni zbor Kmetijskega društva za št. Janž in okolico, r. z. z. o. z., se bo vršil 23. aprila 1933 ob 8. uri v dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Jerneju, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 2. aprila 1933 ob 15. uri v Društveni dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva za tri leta.

Občni zbor Zadrugne elektrarne v št. Jerneju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 2. aprila 1933 ob 16. uri v posojilniščnem prostoru. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva za prihodnja tri leta.

Redni občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge v št. Jerneju, r. z. z. o. z., se vrši dne 2. aprila 1933 ob 3. uri v Dvorani. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. poročilo načelstva in nadzorstva. 5. volitev načelstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske kuhinje na Jeseňicah, r. z. z. o. z., se vrši dne 27. marca 1933 ob 8. zvečer v zadrugnih prostorih v Krekovem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo odbora. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. poročilo nadzorstva. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 6. volitev članov načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Ježici, r. z. z. n. z., se vrši 26. marca 1933 ob pol 11. uri v župnišču. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 4. slučajnosti.

Zadruga za štednjo i zajmove u Sv. Jurju u Trnju u Medjimurju, r. z. s. n. j., držati će V. redovitu godišnju glavnu skupštinu na dan 9. aprila 1933 u 16 sati u župskom uredu s ovim dnevnim redom: 1. izvještaj upravnog odbora. 2. izvještaj nadzornog odbora. 3. prihvat zaključnog računa. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Sv. Jurij pod Kumom, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 26. marca 1933 ob 7. uri zjutraj v uradni sobi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrdenje rač. zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. poročilo o izvršeni reviziji. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Konsumnega društva v Kropi in Kamnigoricah, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 9. aprila 1933, ob pol 4. uri popoldne na "Srednjem mlinu v Kropi". Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. revizijsko poročilo. 4. potrjenje letnega računa; razbremenitev načelstva in nadzorstva. 5. volitev 2 članov načelstva in vseh članov nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Gradbene zadruge „Marčuljek“ v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši v četrtek 23. marca 1933 ob 2. popoldne v semenišču. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročila načelstva in nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnega in podpornega društva zadrugnih nastavljenecv v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo, dne 2. aprila 1933 ob 9. uri popoldne v posvetovalnici Zadrugne zveze v Ljubljani, Tyrseva cesta št. 38. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. poročilo nadzorstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. volitev načelstva. 6. volitev nadzorstva. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice pri Sv. Lenuartu v Slov. gor., r. z. z. n. z., se vrši 28. marca 1933 ob 1. uri popoldne v uradni sobi. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 3. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laporju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. marca 1933 ob 8. uri popoldne v posojilniščnih prostorih v Laporju št. 4. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobrenje rač. zaključka za leto 1932. 5. čitanje revizijskega zapisnika. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v št. Lambertu, r. z. z. n. z., se vrši 23. aprila 1933 ob 3. uri popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. poročilo o izvršeni reviziji. 3. potrdenje računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu, r. z. z. o. v., se bo vršil dne 25. marca 1933 ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 6. volitev načelstva in nadzorstva. 7. slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Mirni peči, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 2. aprila 1933 ob 3. uri popoldne v Ljudskem domu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Mozirju, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1933 ob 8. uri zjutraj v zadrugnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 3. dopolnilna volitev načelstva. 4. slučajnosti.

Redni občni zbor Električne strojne družbe v Mozirju, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 26. marca 1933 ob 3. uri popoldne v prostorih osnovne šole v Mozirju. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 4. Dopolnilna volitev načelstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske nabavne in prodajne zadruge v Naklem pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. marca 1933 ob 3. uri popoldne v stari šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. slučajnosti.

XI. občni zbor Ljudske posojilnice v Novem mestu, r. z. z. n. z., se vrši v sredo 5. aprila 1933 ob 13. uri v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika. 2. poročila a) načelstva, b) nadzorstva. 3. odobrenje računskega zaključka za l. 1932. 4. volitve a) načelstva, b) nadzorstva. 5. slučajnosti.

III. občni zbor Živnorojske selekcijske zadruge v Olševku, r. z. z. o. z., se vrši 19. marca 1933 ob pol 8. uri dopoldne v novi šoli. Dnevni red: 1. poročilo načelstva. 2. volitev enega člana načelstva. 3. volitev 3 članov nadzorstva. 4. odobritev računskega za leto 1932. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Osilnici, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933 ob pol 11. uri v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za l. 1932. 3. volitev načelstva. 4. slučajnosti.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljeh, r. z. z. n. z., bo v nedeljo 2. aprila ob 3. popoldne v hranilnici. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. čitanje revizijskega poročila. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Prečni, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. aprila 1933 ob 3. uri popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrditev rač. zaključka za leto 1932. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Prihovi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 26. marca 1933 ob pol 3. uri pop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobrenje rač. zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Petru pri Novem mestu, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 2. aprila 1933 ob 8. uri v hranilnični pisarni. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občenega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. sprememba pravil. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. potrjenje računskega zaključka za l. 1932. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 26. marca 1933 v društvenih prostorih Kmetijskega društva, ob slabem vremenu pa pri Antonu Firštu ob pol 4. uri pop. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika o zadnjem občenem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 4. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 5. volitev načelstva in nadzorstva. 6. slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Rečici ob Savinji, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo 26. marca 1933 ob pol 3. uri popoldne v društvenih prostorih, v slučaju slabega vremena pa se vrši pri Antonu Firštu. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občenem zboru. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. poročilo načelstva. 4. poročilo nadzorstva. 5. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Suhorju, r. z. z. n. z., se vrši 26. marca 1933 ob

3. uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo nadzorstva in načelstva. 2. pregledovanje knjig in računov. 3. čitanje revizijskega zapisnika. 4. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 5. slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Selu pri Bledu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 2. aprila 1933 ob 9. zjutraj v Sitrarskem poslopju na Selu pri Bledu. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za l. 1932. 3. volitev načelstva. 4. volitev nadzorstva. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. sprememba pravil. 7. slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sevnici, r. z. z. n. z., se vrši 26. marca 1933 ob 8. zjutraj v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem letnem občenem zboru. 2. poročilo načelstva. 3. odobritev rač. zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stični, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933 ob 7. zjutraj v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrjenje računskega zaključka za leto 1932. 3. poročilo o izvršeni reviziji. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradu, r. z. z. n. z., se vrši 30. marca 1933 ob 11. uri dopoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občenega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. čitanje revizijskega poročila. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Slovenjgradu, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo 26. marca 1933 ob pol 10. uri dopoldne v Zadrugnem domu. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. poročilo načelstva. 3. poročilo nadzorstva. 4. odobritev računskega zaključka. 5. poročilo o izvršeni reviziji. 6. volitev načelstva. 7. volitev nadzorstva. 8. odstavitev načelstva in nadzorstva. 9. predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Stopercih, r. z. z. n. z., se vrši dne 26. marca 1933. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. čitanje revizijskega poročila. 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 4. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Strugah, r. z. z. n. z., se vrši dne 9. aprila 1933 ob 3. uri v župnišču. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. potrditev bilance za leto 1932. 3. čitanje revizijskega zapisnika. 4. volitev načelstva in nadzorstva. 5. slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo 26. marca ob 8. uri dop. v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva. 2. odobrenje računskega zaključka za leto 1932. 3. volitev načelstva in nadzorstva. 4. znižanje obrestne mere. 5. slučajnosti.

XXXVII. redni občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 17. aprila 1933 ob 3. uri popoldne v prostorih zadruge. Dnevni red: 1. čitanje zapisnika zadnjega občenega zbora. 2. poročilo načelstva in nadzorstva. 3. odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. volitev načelstva. 5. volitev nadzorstva. 6. raznosterosti.